

BELEIDSPLAN

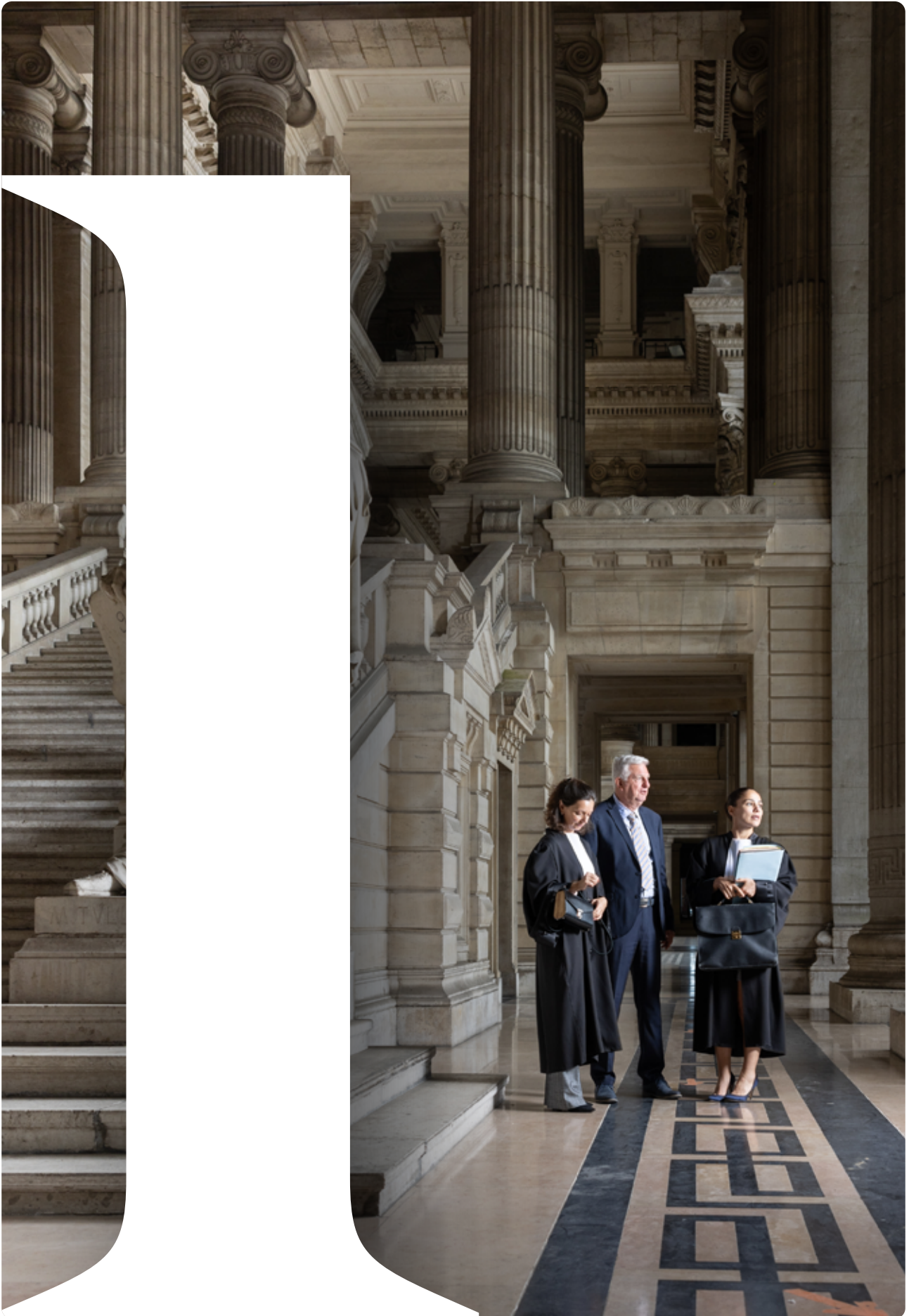
26

Voor een toekomstgerichte en
duurzame advocatuur

29

/ INHOUD

1/ De OVB als wendbare kracht in een dynamische omgeving	4
1.1/ OVB als heldere stem voor de advocatuur en de rechtzoekende	7
1.2/ De studiedienst als speerpunt	7
1.3/ Samenwerking tussen beroepsorganisaties	8
2/ Dichter bij de advocaat	10
2.1/ Collectieve voorzieningen op maat	11
2.2/ Kenniscentrum voor de advocaat	11
2.3/ Compliance en ontzorging	12
2.4/ Digitalisering hoog in het vaandel	12
2.5/ Doelgerichte stage en beroepsopleiding	13
2.6/ Permanent gevormd	14
2.7/ Welzijn als beleidspijler	15
3/ Dichter bij de rechtzoekende	17
3.1/ Een performante rechtshulp en Saldus werking	17
3.2/ Een sterke rechtstaat, in het belang van de rechtzoekende	18
3.3/ Rechtsbijstandsverzekering in evenwicht	19
4/ De advocaat als “trusted advisor”	21
4.1/ De “trusted advisor”	21
4.2/ Kwaliteit als keurmerk	22
4.3/ Mandaten als vertrouwensrol bij uitstek	22
5/ Deontologie, tucht en toezicht: het fundament van onze autonomie	25
5.1/ Deontologie als meerwaarde	25
5.2/ Tucht, zoals in tucht en toezicht	26
6/ Efficiëntie voorop	28
6.1/ Efficiëntie in onze structuren	28
6.2/ Gezonde financiën	28
7/ Sterk internationaal verankerd	30

“De OVB wil een herkenbare, gezaghebbende en betrouwbare stem zijn in elk debat dat raakt aan de kern van de advocatuur en de toegang tot het recht.”

Erik Valgaeren
/ Voorzitter

1/ De OVB als wendbare kracht in een dynamische omgeving

De Orde van Vlaamse Balies (OVV) staat midden in een samenleving die sneller verandert dan ooit. Nieuwe technologieën, een steeds complexer regelgevend kader, toenemende druk op onze kernwaarden vanuit wetgeving en overheids-optreden, en een reële kloof in de toegang tot het recht voor wie het meest kwetsbaar is: het zijn stuk voor stuk evoluties die de OVB niet louter ondergaat. Integendeel. De OVB grijpt deze beleidsperiode aan om haar wettelijke opdracht en haar maatschappelijke rol ten volle waar te maken: de advocatuur versterken, de rechtzoekende beschermen, en het respect voor de rechtstaat verzekeren.

Daarbij volstaat het niet om positie in te nemen wanneer een bedreiging of controversie zich al aandient. De OVV wil het publieke en politieke debat mee richting geven, nog vóór de kernwaarden van de advocatuur onder druk komen te staan. Zij doet dat met heldere standpunten, gedragen argumenten en een herkenbaar verhaal over de advocaat als onafhankelijke vertrouwenspersoon, als behoeder van het recht en als noodzakelijke waarborg voor een evenwichtige rechtstaat. Dossiers zoals wraking, de antiwitwasregelgeving en het beroepsgeheim, de Europese AMLA-ontwikkelingen of de wet op de private opsporing tonen aan dat anticiperen en vooruitkijken geen luxe zijn, maar een voorwaarde om impact te hebben.

Vanuit die ambitie wil de OVV **de advocatuur scherper profileren als “trusted advisor”** ten aanzien van andere juridische beroepsgroepen en maatschappelijke actoren. De advocaat is meer dan een juridische dienstverlener: hij is een onafhankelijke en deontologisch verankerde vertrouwenspersoon, die burgers, ondernemingen en organisaties helpt navigeren in een steeds complexere omgeving. Die positie versterkt ze via kwaliteitsborging, opleiding, praktische tools en de uitwisseling van goede praktijken, maar ook via een geloofwaardig kader van deontologie, tucht en toezicht.

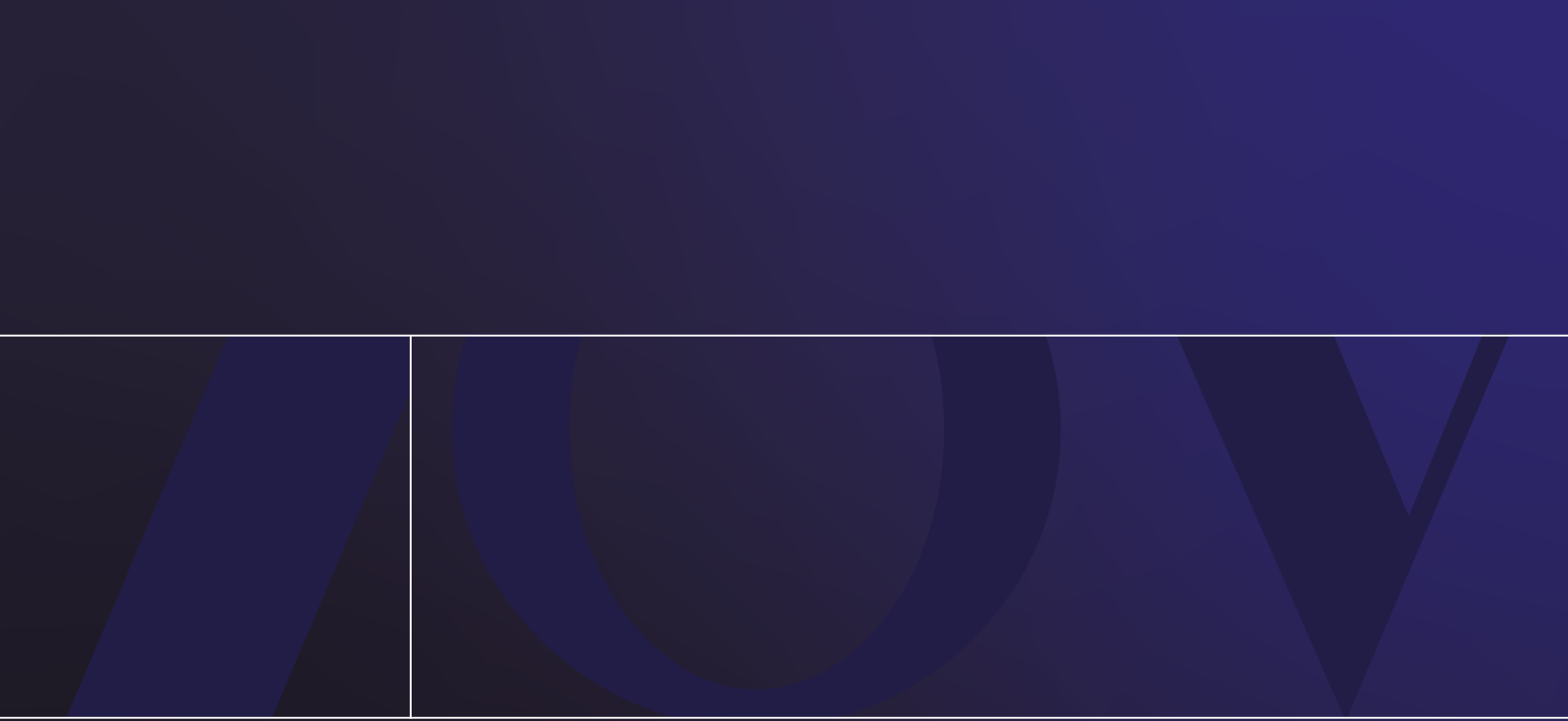
Een wendbare OVb veronderstelt ook een organisatie die intern sterk genoeg staat om extern gezaghebbend te zijn. De juiste middelen, profielen en samenwerking tussen haar geledingen geven haar de slagkracht om haar rol op te nemen: snel wanneer het moet en altijd vanuit het belang van de advocaat, de rechtzoekende en de rechtstaat.

De OVb wil niet alleen inspelen op verandering, maar meebepalen hoe de advocatuur, de toegang tot het recht en de rechtstaat in die veranderende omgeving worden begrepen en beschermd.

Vanuit het brede gamma aan punten die in dit beleidsplan aan bod komen, volgt hieronder al een greep uit de concrete projecten die eraan komen:

- Een geactualiseerde advocatenbarometer in 2027, om onze beleidsprioriteiten te bevestigen dan wel bij te schaven. Er zal bijzondere aandacht zijn voor AI, compliance en de opleidingsbehoeften
- Een uitgebreid pakket aan ondersteuning voor onze advocaten op vlak van witwaspreventie
- Een project toegespitst op de solopraktijk, met oog op verbinding en kennisuitwisseling
- Bijzondere aandacht voor de betrokkenheid van de jongere advocaten bij onze werking onder het label “jong OVb”
- Een rechtstaattoets voor relevante beleidsinitiatieven en nieuwe regelgeving
- Een nieuw congres in 2028, als hefboom voor reflectie, verbinding en zichtbaarheid

Een OVB

- / die anticipeert in plaats van ondergaat
 - / die de advocaat versterkt in zijn dagelijkse praktijk
 - / die de rechtzoekende dichterbij effectieve rechtsbescherming brengt
 - / die de rechtstaat waakzaam en zichtbaar verdedigt
-

1.1 / OVB als heldere stem voor de advocatuur en de rechtzoekende

De OVB verbindt zich met al haar stakeholders: de balies en hun afgevaardigden, individuele advocaten, rechtzoekenden, pers en maatschappelijke actoren. De OVB gaat het debat niet uit de weg en we laten onze stem duidelijk horen, telkens wanneer dat dienend is. Onze ambitie is helder: **de OVB wil een herkenbare, gezaghebbende en betrouwbare stem zijn in elk debat dat raakt aan de kern van de advocatuur en de toegang tot het recht.**

Dat vraagt meer dan zichtbaarheid alleen. De OVB wil dossiers tijdig kaderen, maatschappelijke relevantie zichtbaar maken en scherpe, goed onderbouwde standpunten innemen. Zij communiceert daarbij zowel naar het brede publiek als doelgroepgericht, met een taal die juridisch correct, toegankelijk en overtuigend is. We zetten daarbij al onze kanalen in: onze websites, die we toegankelijker maken met versterkte zoekfuncties en chatbots, open en gesloten brieven, sociale media, perskanalen, duidingsprogramma's, studiedagen, congressen en hoorzittingen.

De OVB investeert tegelijk in structureel overleg en **interactie met de beleidsmakers en institutionele partners**: de minister en het kabinet Justitie, de Kamercommissie Justitie, de diensten van de FOD Justitie, de verschillende Colleges en vertegenwoordigers van de zittende en staande magistratuur. Ook de Hoge Raad voor Justitie willen we actief betrekken bij het realiseren van onze doelstellingen. Op Vlaams niveau positioneren we ons duidelijk ten aanzien van de decreetgever, beleidsmakers en administratieve rechtscolleges.

Sturing en dialoog zijn onze eerste middelen. Waar nodig aarzelen we niet om de rechtbanken te vatten en onze zaak te verdedigen.

1.2 / De studiedienst als speerpunt

In alle wetgevende en reglementerende initiatieven die onze opdracht aanbelangen, moet de stem van de advocatuur maximaal gehoord worden. De OVB brengt kwaliteitsvolle adviezen op aanvraag en zorgt voor een **proactieve screening van nieuwe initiatieven**, met ruimte voor spontane adviezen en gerichte tussenkomst waar nodig.

“De studiedienst laat ons toe de stem van de advocatuur te zijn bij de overheid én advocaten te ondersteunen in hun beroepsuitoefening. Dat zijn meteen kerntaken van de OVB waarvan we het belang nooit mogen onderschatten.”

Nicolaas Vinckier
/ Bestuurder studiedienst

Niet alleen nieuwe wetgeving en reglementering staan op onze radar: we detecteren ook lacunes en tekortkomingen in de status quo, en formuleren daarop zelf concrete beleidsadviezen.

Juridische vragen waar we tegenaan lopen, pakken we in eerste instantie “in-house” aan. Is externe juridische expertise nodig, dan coördineert de studiedienst dat.

Via het bestuur kunnen de algemene vergadering en de lokale balies, de Cel Evenredigheid, het College van Toezicht en andere leden van de OVB-familie een beroep doen op de deskundigheid van de studiedienst. Tegelijk beschikken ook lokale balies, studiediensten en expertengroepen over waardevolle kennis en praktijkervaring. Een sterkere **wisselwerking** tussen die expertise en de studiedienst van de OVB versterkt de hele beroepsorganisatie.

Vanuit het publiek en de pers krijgen we geregeld vragen over juridische thema's. Door zorgvuldig en snel te reageren, versterken we de **betrouwbaarheid en zichtbaarheid van de OVB** in de publieke ruimte.

Omdat steeds meer regelgeving haar oorsprong vindt op Europees niveau, kijkt de studiedienst nadrukkelijk over de landsgrenzen heen. Europese ontwikkelingen worden tijdig opgevolgd, vertaald naar hun impact op de advocatuur en, waar nodig, ingebracht in het Belgische debat.

1.3 / Samenwerking tussen beroepsorganisaties

De OVB onderhoudt goede contacten met de andere juridische beroepsgroepen – notarissen, gerechtsdeurwaarders en bedrijfsjuristen – die deel uitmaken van hetzelfde ecosysteem als de advocatuur, en met andere gereguleerde beroepen zoals de Orde van Geneesheren, de Orde van Architecten en het ITAA (Institute for Tax Advisors and Accountants), die vaak voor gelijkaardige uitdagingen staan. Die uitwisseling verrijkt onze eigen aanpak.

Nauw overleg met de OBFG laat ons toe om met een gezamenlijk standpunt naar buiten te treden en zo het volle gewicht van de Belgische advocatuur in de schaal te leggen. Deze samenwerking creëert **synergiën en efficiëntie**: de uitwisseling van kennis en contacten, gezamenlijke dossiervoorbereiding en gedeelde oplossingen. Dossiers zoals de witwaspreventie wetgeving, het gebruik van AI, de naleving van de GDPR en onze aanklacht tegen wantoestanden in de gevangenissen lenen zich daartoe.

2 / Dichter bij de advocaat

Een sterke Orde is een Orde die zichtbaar, herkenbaar en relevant is voor elke advocaat, elke dag. De OVb wil daarom duidelijker tonen wat zij doet, waarom zij dat doet en welke meerwaarde dat heeft voor de dagelijkse praktijk van de advocaat. Dit gaat over haar wettelijke opdracht, maar ook over alles wat daar in een snel veranderende beroepscontext is bijgekomen: ondersteuning, duiding, belangenbehartiging, kwaliteitsbewaking, digitalisering en praktische ontzorging.

Die nabijheid brengen we in de praktijk via **gerichte communicatie**, digitale campagnes en een projectmatige aanpak, maar ook door een **sterke aanwezigheid op het terrein** van bestuurders, medewerkers, afgevaardigden en commissieleden. Dat vertaalt zich onder meer in initiatieven zoals de roadshows over de collectieve verzekeringen, de AI-richtlijnen, de GDPR-wijzer en de tuchtopleidingen. Zo profileren bestuurders zich zichtbaar en herkenbaar als aanspreekpunt binnen hun beleidsdomein.

De **ontzorging van de advocaat blijft een primair doel**. Met praktische richtlijnen, wetgevingsfiches en tools ondersteunen we de advocaat in zijn dagelijkse werking. We zetten het onderzoek en het debat over alternatieve kantoorstructuren, multidisciplinaire samenwerking en extern kapitaal onverminderd verder. De OVb begeleidt advocaten doorheen hun volledige carrièrepad, ook bij een eventuele uitstap, onder meer via samenwerking met het IBJ voor overstapmogelijkheden en met aandacht voor de weg naar de magistratuur. We ontwerpen scenario's voor de overdracht van een kantoor of de fusie van kantoren. Voor de solopraktijk zetten we een gericht project op, met focus op onderlinge contacten en de uitwisseling van goede praktijken.

2.1/ Collectieve voorzieningen op maat

Wie zelfstandig is, staat er bij arbeidsongeschiktheid of pensioen vaak alleen voor: de wettelijke voorzieningen schieten structureel tekort. De OVB blijft daarom onverminderd streven naar de optimale verzekeringstoestand van de advocaat.

Tegelijk verandert het risicolandschap razendsnel. Financiële schade door phishing, online fraude en identiteitsdiefstal is niet langer de uitzondering, maar een realiteit waarvoor advocaten allesbehalve immuun zijn.

Net daarom zet de OVB, naast preventie en sensibilisering, actief in op **betaalbare en op maat gemaakte verzekeringen voor de advocaat**: flexibel, aangepast aan de praktijk en vlot uitbreidbaar naarmate de noden van advocaten en hun kantoor evolueren.

2.2/ Kenniscentrum voor de advocaat

De studiedienst duidt nieuwe regels en verplichtingen die op de advocaat afkomen en ondersteunt bij de opvolging ervan. Het ter beschikking stellen van **praktijkmodellen en richtsnoeren** is daarbij cruciaal.

Evident kunnen geen adviezen worden gegeven in individuele gevallen waarin een advocaat als raadsman optreedt. Beantwoorden van vragen van de raad van bestuur met betrekking tot **adviezen over de beroepsuitoefening** en de problemen waar advocaten tegenaan lopen bij de uitoefening van hun beroep behoren wel tot de mogelijkheden.

De inflatie van compliance-regels en de digitale revolutie maken deze taak bijzonder uitdagend.

“De OVB ontzorgt, versterkt en verbindt: digitaal, compliant en met oog voor welzijn.”

Els Koninckx
/ Bestuurder compliance,
digitalisering en welzijn
advocatuur

2.3/ Compliance en ontzorging

Compliance is niet meer weg te denken uit het advocatenberoep. Witwaspreventiewetgeving, privacyregels, de GDPR, de AI Act en cyberveiligheid bepalen steeds nadrukkelijker de context waarin advocaten werken. De OVB bewaakt het evenwicht tussen de belangrijke rol van de advocaat in de strijd tegen financiële criminaliteit enerzijds, en het grondwettelijk beschermde beroepsgeheim anderzijds, en zorgt ervoor dat de balies klaar staan voor de overgang van de nationale witwaspreventiewetgeving naar een rechtstreeks werkende Europese verordening.

Compliance mag daarbij niet langer uitsluitend als controle worden beschouwd. De OVB wil advocaten daarin actief ondersteunen, en blijft pleiten voor het behoud van interne filters en proportionaliteit in de controles. Om de balies daarop voor te bereiden, voorziet de OVB onder meer **een AML-platform**, een sectorale risicoanalyse, uniforme modellen, geactualiseerde opleidingen, een self-assessment, checklists en digitale controles.

Daarnaast volgt de OVB van nabij de vereenvoudiging van de GDPR en de AI Act, om overlappende compliance-verplichtingen weg te werken. Ter ondersteuning actualiseert de OVB de GDPR-wijzer en werkt zij aan modeldocumenten en ondersteuning bij effectenbeoordelingen (Data Protection Impact Assessments - DPIA's), evenals aan een concrete vertaling van de AI Act naar de praktijk, met bijzondere aandacht voor de impact op cloudgebruik. Deze visie wordt kracht bijgezet met **praktische hulpmiddelen** waaronder een FAQ rond klokkenluiders, beroepsgeheim en cybersecurity. We zetten ons vastberaden in voor administratieve vereenvoudiging via automatisering.

Tot slot blijft de OVB ijveren voor aangepaste wetgeving om **de toegang tot authentieke bronnen** zoals het Rijksregister en DABS (Databank voor de Akten van Burgerlijke Stand) voor de beroepsgroep te vrijwaren.

2.4/ Digitalisering hoog in het vaandel

De OVB wil van de advocatuur een vertrouwde, deskundige gebruiker van **digitale technologie en AI** maken, zonder dat dit raakt aan het beroepsgeheim, de onafhankelijkheid of de kwaliteit van de dienstverlening. Technologiegebruik blijft daarbij een vrijheid én een verantwoordelijkheid van de advocaat, geen verplichting: AI-gebruik is niet verplicht, noch verboden, maar de OVB moedigt haar advocaten met overtuiging aan tot een verantwoord en correct gebruik ervan.

De OVB wil zelf de **motor zijn van de digitalisering van Justitie**, met als stip op de horizon één digitale toegangspoort voor elke advocaat, en werkt gestaag naar een geïntegreerd digitaal ecosysteem waarin DPA de ruggengraat vormt van de relatie tussen advocaat, justitie en cliënt.

Die ambitie vertaalt zich in de eerste plaats in de verdere uitbouw van het DPA-platform met onder meer JUST-Deposit in strafzaken, DABS, het Kadaster en op termijn integraties uitbreiden naar kantoorsoftware, rechtbanken en griffies. Ook bestaande applicaties zoals RegSol, JustRestart, BJB, CJB en Salduz worden voortdurend afgestemd op de noden van balies en advocaten.

Bij dit alles moet de advocaat veilig en gecontroleerd gegevens kunnen uitwisselen en worden dubbele gegevensinvoer en administratieve last vermeden.

De OVb wil de digitale kloof tussen grote kantoren en kleinere structuren dichtenvia gerichte informatieverstrekking over leveranciersselectie, risicoanalyse en databeveiliging en de ontwikkeling van een AI-toolbox. De OVb denkt na over mogelijkheden om aansprakelijkheids- en tuchtrisico's van slordig AI-gebruik te beperken waar mogelijk.

Bij dit alles staat de **digitale weerbaarheid** van advocatenkantoren centraal.

2.5 / Doelgerichte stage en beroepsopleiding

De OVb hecht een groot belang aan een moderne, praktijkgerichte en ondersteunende beroepsopleiding. Elke advocaat-stagiair moet, los van het type kantoor waar hij werkzaam is, na het volbrengen van de stage gevormd zijn tot een gedegen confrater, met alle tools in handen om zelfstandig en correct te werken.

Daarbij is aandacht nodig voor de timing van de opleiding, zodat de belangrijkste vaardigheden zo snel mogelijk kunnen worden meegegeven, en de advocaat-stagiair er meteen mee aan de slag kan, ook al tijdens het eerste stagejaar.

De voorbije jaren is hard gewerkt aan een volledige hervorming van de beroepsopleiding, die intussen geëvolueerd is tot een zeer degelijk product. De OVb evalueert de beroepsopleiding en stuurt bij waar nodig. We overleggen regelmatig met de OBFG en met de verschillende rechtsfaculteiten, zodat de beroepsopleiding aansluit op de masteropleiding, geen nutteloze herhaling betreft van hetgeen de universiteiten aanbieden, maar zich voornamelijk richt op het bijbrengen van de **beroepsspecifieke vaardigheden**.

Deontologie blijft vanzelfsprekend een hoeksteen van de opleiding. Het gebruik van AI zal niet enkel in een deontologisch kader verder aandacht moeten krijgen: de OVb wil erop toezien dat de advocaat-stagiair gedegen juridische capaciteiten en denkvermogen blijft opbouwen, en AI correct leert gebruiken als ondersteunende tool.

Daarnaast wordt verder ingezet op welzijn, en op een opleiding rond onder meer schuldinvoering en andere domeinen waar stagiairs veelal worden ingezet in de tweedelijnsbijstand, zoals migratierecht en schuldhulpverlening.

Er zal aandacht zijn voor een goede **mix tussen klassikale en digitale opleidingen**, zodat stagiairs ook kunnen interageren en een netwerk opbouwen. Werkcolleges dragen bij aan de uitbouw van praktische vaardigheden.

De OVB zal de werking van het stagereglement blijvend evalueren, en waar nodig aanpassen in functie van nieuwe rechtspraak of andere juridische ontwikkelingen.

Ten slotte dient, naast de stageopleiding, verder te worden ingezet op de **opleiding van stagemeesters**.

“Advocaat zijn betekent een leven lang leren. Om dat te doen verzorgt de OVB degelijke en relevante opleidingen, van de stage tot aan het pensioen.”

Alex Buelens
/ Bestuurder opleiding,
stage en kwaliteit

2.6 / Permanent gevormd

De OVB wil als moderne beroepsorganisatie oplossingen en ondersteuning bieden **op maat van de praktijk**, en opleidingen voorzien die nuttig zijn en aansluiten bij zowel juridische als maatschappelijke ontwikkelingen als technologische evoluties, zoals bijvoorbeeld AI.

De OVB zal daarbij de hand reiken naar elk advocatenkantoor: van de solopraktijk tot de kleinere, middelgrote en grote samenwerkingsverbanden. De realiteit en de noden van advocaten – ook op het vlak van opleidingen – verschillen sterk naargelang de context waarin zij werken. Het opleidingsaanbod zal inspelen op actuele juridische, maatschappelijke en technologische ontwikkelingen en kan daarbij onder meer aandacht besteden aan domeinen zoals migratierecht, collectieve schuldenregeling, minnelijke schuldbemiddeling, bewindvoering, slachtofferbijstand, legal AI en Boek 7 NBW.

Bestaande opleidingen zullen worden geëvalueerd, en eventueel in herhaling, al of niet in aangepaste vorm, worden aangeboden, rekening houdend met de concrete vraag vanuit het terrein. Daarbij hebben we oog voor de actualiteit en de opportuniteiten van het moment.

2.7 / Welzijn als beleidspijler

Welzijn wordt een structurele beleidspijler doorheen de hele loopbaan van de advocaat, van stagiair tot ervaren advocaat — geen verzameling van losse initiatieven, maar een rode draad doorheen het volledige beleid. De OVB erkent daarbij uitdrukkelijk dat zelfzorg geen luxe is, maar een essentiële vaardigheid om duurzaam inzetbaar en veerkrachtig te blijven in een uitdagend beroep. Die ambitie krijgt concreet vorm langs verschillende lijnen.

Om het beleid stevig te onderbouwen, bouwt de OVB voort op de welzijnsenquêtes van 2019 en 2023, die peilden naar stress, burn-out en grensoverschrijdend gedrag. Een derde meting moet scherp in kaart brengen wat de genomen maatregelen hebben opgeleverd, en de weg wijzen naar verder, gericht beleid. Er komt tevens, na de eerdere initiatieven in 2023, een opvolgenquête in samenwerking met de CCBE over agressie tegen advocaten.

Minstens even belangrijk is een **laagdrempelig vangnet** voor wie het moeilijk heeft: het vertrouwenssteam en de vertrouwenscoördinatoren, verspreid over Vlaanderen, worden verder uitgebouwd en beter bekendgemaakt.

Welzijn wordt structureel verankerd vanaf de allereerste stap in het beroep. Stagiairs krijgen al in de beroepsopleiding een vak rond mentaal welzijn, met workshops over stressmanagement, burn-outpreventie en het omgaan met micro-agressie — een aanpak die de OVB wil doortrekken naar alle praktiserende advocaten. Grensoverschrijdend gedrag wordt kordaat aangepakt via een gedragscode, preventie en veilige meldkanalen, en inclusie en diversiteit krijgen doorheen het volledige beleid voortdurend aandacht. Met de adviesraad DGI (Diversiteit, Gelijkwaardigheid en Inclusie) wordt verder gewerkt aan een beleid dat diversiteit en inclusie expliciet koppelt aan werkbalans.

De OVB bouwt, in samenwerking met de (jonge) balies, verder aan ondersteuning op maat van de specifieke fases in de beroepsloopbaan — zoals de opname op het tableau, samenwerking, gezinsleven, mantelzorg, de overdracht van het kantoor en het pensioen. We verhogen de betrokkenheid van advocaten bij de werking van de OVB, met bijzondere aandacht voor jongeren.

Onder het label **“Jong OVB”** beogen we een grotere inbreng van jonge advocaten in commissies en projecten, en nodigen we hen uit op de algemene vergadering en de raad van bestuur.

3 / Dichter bij de rechtzoekende

De behoefte aan een sterke advocatuur geldt vooral voor wie haar het meest nodig heeft. De OVV verdedigt onverschrokken de belangen van de rechtzoekende, en wil daar nog zichtbaarder en tastbaarder in worden. We stemmen ons beleid scherper af op de noden en belangen van de rechtzoekende, met een aangepaste aanpak op het vlak van eerste- en tweedelijnsbijstand.

In onze communicatie benadrukken we de mogelijke **rol van de advocaat bij sleutelmomenten in het leven van de rechtzoekende**: een arbeidsovereenkomst, een aankoop, een huwelijk, een aankomend geschil. Via audiovisuele middelen, praktische tips, toegankelijke duiding en herkenbare voorbeelden maken we duidelijk dat tijdig juridisch advies vaak problemen voorkomt of beperkt. Begrijpelijke taal in een gerechtelijke context blijft een aandachtspunt.

Ook **ondernemingen** verdienen onze aandacht. Zij hebben het steeds moeilijker om te navigeren in een steeds complexer landschap van inconsistente wetgeving, complexe vergunningsstelsels en een versnipperd landschap aan bevoegde instanties en toezichthouders. Denken we maar aan de startups, de logistieke keten, aannemers en landbouwbedrijven.

3.1 / Een performante rechtshulp en Saldus werking

We versterken onze eigen organisatie en expertise rond rechtshulp en bouwen de operationele ondersteuning van de BJB's verder uit. Tegelijk investeren we in de verdere uitrol van **“Baliebruggen”** en **welzijnsloketten**. Zo brengt de OVV advocaten en balies dichterbij justitiële, psychosociale en welzijnsactoren, en stimuleren we kennisdeling, opleiding en een geïntegreerde aanpak van complexe hulpvragen. Bijzondere aandacht gaat daarbij naar rechtshulp aan slachtoffers.

De OVV wil rechtshulp ook eenvoudiger en zichtbaarder maken. We versterken onze rol in de eerstelijnsbijstand, breiden de Gratis Advocaten Advieslijn uit en ontwikkelen digitale toepassingen zoals het derdenformulier en de afsprakenmodule verder tot gebruiksvriendelijke toegangspoorten tot rechtshulp, met bijzondere aandacht voor toegankelijkheid, efficiëntie en gebruiksgemak. De OVV blijft ook ijveren voor rechtstreekse toegang van BJB's tot relevante overheidsdatabanken, zodat informatie kwalitatiever wordt en administratieve lasten verminderen.

“De advocatuur bestaat alleen ten dienste van de samenleving. De cruciale rol die ze daarin inneemt, vraagt om verbinding.”

Marnix Moerman
/ Bestuurder rechtshulp en Salduz

In de tweedelijnsbijstand zet de OVB verder in op **uniformiteit, kwaliteit en efficiëntie**. We bouwen voort op recente en succesvolle initiatieven, zoals de geschillencommissie, de auditwerking en de ondersteuning van de BJB's, en onderzoeken hoe meer uniforme regelgeving kan bijdragen aan een gelijkwaardige en kwalitatieve toegang tot het recht.

Digitalisering moet daarbij een echte meerwaarde creëren. De OVB streeft naar eenvoudige en gebruiksvriendelijke toepassingen, maximale mobiele toegankelijkheid, en naar een doordachte inzet van automatisering en artificiële intelligentie. Kostenefficiëntie en kwaliteit van de dienstverlening blijven daarbij richtinggevend.

De OVB blijft beleidsmatig ijveren voor een toekomstbestendige rechtshulp. Daarbij vragen wij aandacht voor de gelijke toegang tot rechtshulp voor alle burgers, de herziening van de nomenclatuur, de evaluatie van de eigen bijdragen bij gedeeltelijke kosteloosheid, de werkingskosten van de BJB's, en de verdere beleidsdiscussie over de bevoegdheidsverdeling over tweedelijnsbijstand.

De **verdere modernisering van het Salduz-platform** qua gegevensuitwisseling met ondermeer onderzoeksrechters, parket, vertalers en politiediensten staat op de agenda.

3.2/ Een sterke rechtstaat, in het belang van de rechtzoekende

De OVB draagt **proactief** bij aan een sterke en betrouwbare rechtstaat, in het belang van de rechtzoekende. Toegang tot het recht, de bescherming van het beroepsgeheim en de onafhankelijkheid en weerbaarheid van advocaten staan daarbij centraal. De OVB volgt actief de Europese en mondiale ontwikkelingen die de rechtstaat en de advocatuur raken, en neemt waar nodig haar verantwoordelijkheid.

De OVB waakt over een vlotte rechtsgang, mede door een verdere inzet van digitalisering, en een evenwichtig procedureverloop (cf. de dossiers over wraking en SLAPP's – Strategic Lawsuits Against Public Participation). We dwingen ook van de overheid respect af voor de naleving van gerechtelijke beslissingen.

De OVB ontwikkelt een duidelijke visie op de rechtstaat van 2030 en vertaalt die in een **rechtstaattoets** voor relevante wet- en regelgeving en beleidsinitiatieven.

Die toets wordt een belangrijk instrument om ontwikkelingen tijdig te beoordelen, knelpunten zichtbaar te maken en het publieke en politieke debat te voeden. Europese en internationale instrumenten, zoals het EU Justice Scoreboard en het Rule of Law Report, worden daarbij benut, naast eigen analyses en signalen uit de advocatuur. Wanneer de onafhankelijkheid van de advocaat, het beroepsgeheim of andere fundamentele rechtsstatelijke waarborgen onder druk komen, neemt de OVB duidelijk positie in. Waar dat aangewezen is, worden ook strategische procedures en een expertisenetwerk ingezet.

“Met de rechtstaattoets wil de OVB niet alleen reageren wanneer de rechtstaat onder druk staat, maar ontwikkelingen tijdig signaleren, het debat voeden en actief bijdragen aan een sterke rechtstaat van morgen.”

Nadia Van Baelen
/ Bestuurder rechtstaat
en gerechtelijke
mandaten

Daarnaast vormt de **positie van kwetsbare rechtzoekenden** een zelfstandig aandachtspunt. Juist waar mensen zich in een afhankelijke of kwetsbare positie bevinden, kunnen rechtsstatelijke waarborgen en de toegang tot effectieve rechtsbescherming onder druk staan. De OVB wil die knelpunten beter in beeld brengen, signaleren en waar nodig agenderen. Het gaat daarbij onder meer om financiële, procedurele en digitale drempels, maar ook om de daadwerkelijke naleving van rechterlijke beslissingen, de kwaliteit en menselijke waardigheid van omstandigheden waarin mensen verblijven, en de beschikbaarheid van effectieve rechtsbijstand.

Bijzondere aandacht gaat uit naar onder meer gevangenen, geïnterneerden, jongeren, aanvragers van internationale bescherming, geesteszieken en mensen in armoede. De ervaringen en signalen van advocaten die deze rechtzoekenden bijstaan, vormen daarbij een belangrijke bron. Zij maken zichtbaar waar rechten in de praktijk niet of onvoldoende worden gerealiseerd, en waar we moeten tussenkomen om structurele problemen aan te kaarten. In dat kader volgen we ook de hervormingen in het migratierecht van nabij, waaronder de implementatie van het Europees Asiel- en Migratiepact en de oprichting van een nieuwe FOD Migratie.

We waken daarbij over effectieve rechtsbijstand, continuïteit van dienstverlening en de onafhankelijkheid van instanties die essentieel zijn voor rechtsbescherming. Voor aanvragers van internationale bescherming en andere kwetsbare rechtzoekenden moet toegang tot recht meer blijven dan een formele garantie: zij moet ook in de praktijk effectief, tijdig en kwaliteitsvol zijn.

Tot slot willen we het maatschappelijk draagvlak voor de rechtstaat versterken. Via initiatieven voor jongeren, gerichte publiekscommunicatie en samenwerking met partners wil de OVB het belang van de rechtstaat zichtbaar maken. Ook advocaten, en in het bijzonder jonge advocaten, worden aangemoedigd om daarin een actieve rol als ambassadeur op te nemen.

3.3 / Rechtsbijstandsverzekering in evenwicht

We erkennen de belangrijke maatschappelijke rol van rechtsbijstandsverzekeraars, in de mate dat zij effectief bijdragen tot de toegang tot het recht. We zien het als onze taak dit beginsel te bewaken.

De advocatuur en de rechtsbijstandsverzekeraars hebben een bijzondere relatie. Soms hebben ze gelijklopende belangen. Een andere keer staan ze lijnrecht tegenover elkaar.

De OVB moet beide aspecten voor ogen houden. Er moet te allen tijde een open en constructieve dialoog mogelijk blijven. Terzelfdertijd moeten we kritisch blijven opkomen voor de belangen van de advocaat en de rechtzoekende.

Dit vereist een soms delicate evenwichtsoefening, maar geen onmogelijke opdracht.

De pre-contentieuze tussenkomst en de dataminimalisatie vormen twee belangrijke dossiers waarvoor een kordate maar respectvolle aanpak nodig is.

4 / De advocaat als “trusted advisor”

4.1 / De “trusted advisor”

Vanuit ons kwaliteitskeurmerk benadrukken we de rol van de advocaat als “trusted advisor”, en actualiseren we voortdurend onze competenties en vaardigheden. Hier liggen nog **nieuwe opportuniteiten**: een grotere rol voor de advocaat in conflictbeheersing en alternatieve geschillenbeslechting, in de bijstand aan kwetsbaren in onze samenleving en in complexer werk voor ondernemingen. Onze kernwaarden en verplichtingen – onafhankelijkheid, integriteit, beroepsgeheim en deskundigheid – zijn daarbij onze sterkste troeven, vandaag meer dan ooit.

De gewone rechtsgang kent haar grenzen. Precies daarom positioneert de OVb de advocaat als **expert in conflictbeheersing**, niet alleen voor de rechtbank maar in de brede zin van het woord: advocaten moeten zich kunnen diversifiëren. We onderhouden contacten met CEPANI en andere ADR-fora met het oog op de positionering van de advocatuur en de uitwisseling van opleidingen, en voorzien aanvullende opleidingen in de verschillende technieken van geschiloplossing – partnering, bemiddeling, verzoening – om advocaten hiervan meer bewust te maken. Het wetgevend dossier collaboratief onderhandelen volgen we op de voet.

Specifiek voor ondernemingen is er nog veel marge voor de advocatuur in **complex maatwerk**, onderhandelingsbegeleiding, interne onderzoeken en “second opinions”.

4.2/ Kwaliteit als keurmerk

De OVB blijft advocaten en kantoren maximaal ondersteunen, zodat zij individueel en collectief kwalitatief werk kunnen blijven leveren. Dat versterkt ook hun reputatie als “trusted advisor”.

Bestaande instrumenten, zoals het kwaliteitshandboek en de zelftest, blijven behouden en worden voortdurend geactualiseerd zodat ze relevant en bruikbaar blijven.

Het geplande opleidingsaanbod zal ondersteuning bieden zowel op inhoudelijk juridisch gebied als op het vlak van kantoororganisatie.

Tot slot onderzoeken we aanvullende instrumenten, zoals een mogelijke uitrol van het intercollegiaal overleg, naast de bestaande intervisie.

4.3/ Mandaten als vertrouwensrol bij uitstek

De advocaat is bij uitstek de professional voor gerechtelijke mandaten: onafhankelijk, deskundig, onderworpen aan deontologisch toezicht en vertrouwd met de concrete noden van de rechtzoekende burger.

Kwalitatieve en onafhankelijke gerechtelijke mandatarissen dragen bij aan een goede rechtsbedeling en aan de bescherming van personen die hun belangen niet of slechts beperkt zelf kunnen behartigen.

De OVB wil daarom de advocatuur structureel positioneren als de aangewezen beroepsgroep voor gerechtelijke mandaten en daarbij inzetten op kwaliteit, onafhankelijkheid en professionalisering.

Gerechtelijke mandaten staan continu onder druk. Strengere wettelijke opleidingseisen, verhoogde aansprakelijkheidsrisico's en toenemende administratieve last vanuit de rechtbanken plaatsen de advocaat-mandataris voortdurend onder een kritische loep.

De OVB wil een coherent opleidings- en kwaliteitskader uitbouwen voor gerechtelijke mandatarissen, met een algemeen kader en specifieke opleidingen voor onder meer schuldbemiddelaars en bewindvoerders. Permanente vorming en intercollegiaal overleg moeten de professionalisering ondersteunen.

Daarnaast wordt geïnvesteerd in gerichte dienstverlening en communicatie voor mandatarissen en in een structurele kennis- en gegevensbasis. Zo kan de OVB, ontwikkelingen over aanstellingen, beschikbaarheid, vergoeding, bescherming en kwaliteit beter opvolgen en onderbouwd knelpunten signaleren.

Wat de schuldhulpverlening betreft, wil de OVB haar rol verbreden en versterken. De Commissie Schuldbemiddeling wordt uitgebouwd tot een Commissie Schuldhulpverlening.

De samenwerking met armoedeorganisaties, academici en de overheid wordt verder uitgebouwd, en de OVB ondersteunt en neemt deel aan initiatieven die bijdragen aan kwaliteitsvolle en toegankelijke schuldhulpverlening.

Ook voor bewindvoering blijft de OVB een actieve partner en belangenbehartiger.

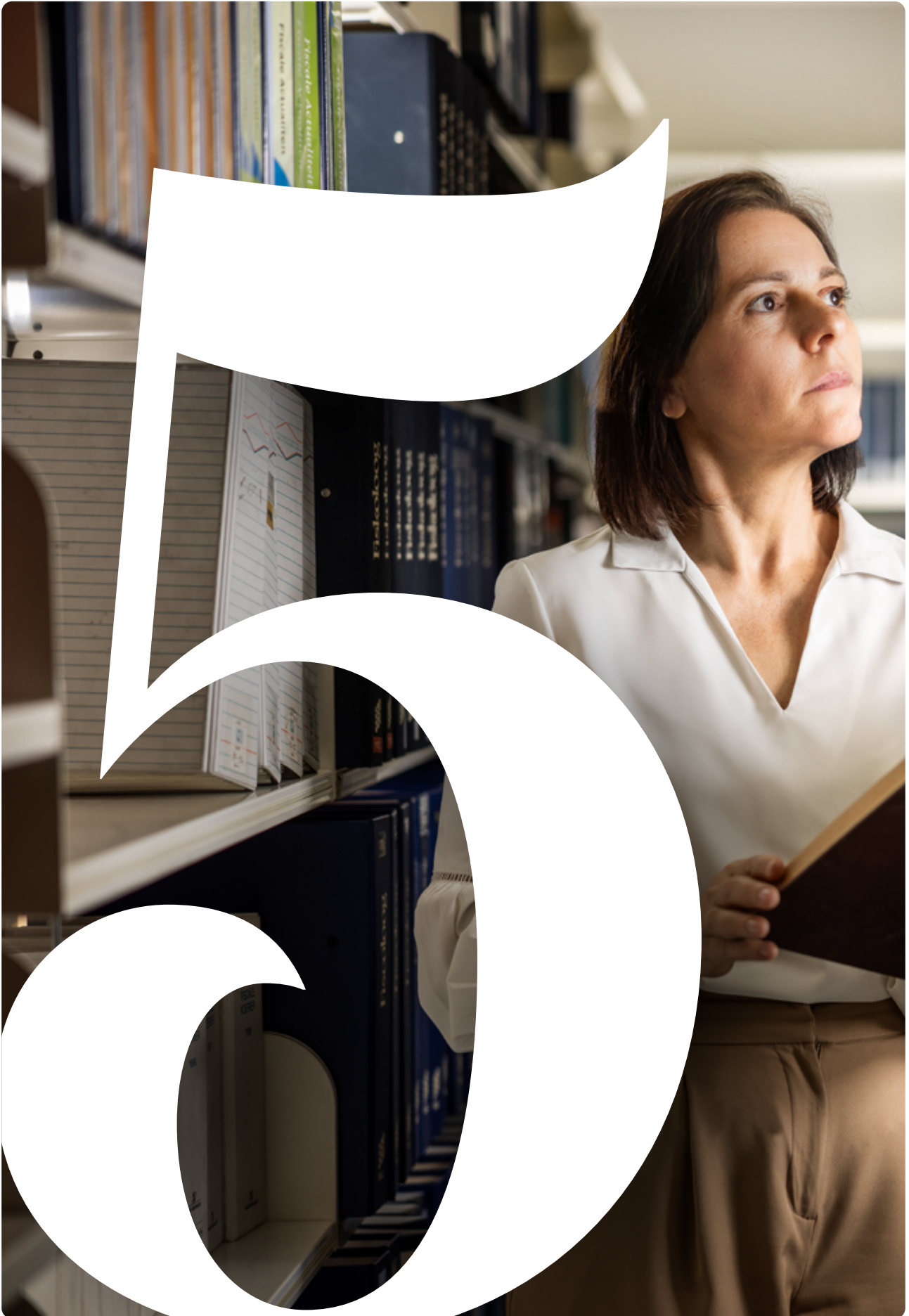
De praktische en digitale knelpunten waarmee bewindvoerders en beschermde personen worden geconfronteerd, onder meer in de relatie met banken en bij toegang tot overheidsdiensten, vragen structurele oplossingen. De OVB wil daarom het overleg met onder meer Febelfin, NBB, Justitie, FOD Binnenlandse Zaken en FOD BOSA versterken en samen met de betrokken actoren werken aan meer uniforme en werkbare oplossingen voor bewindvoerders en beschermde personen.

Uniformiteit over de rechtsgebieden heen is soms ver te zoeken. In een sterk versnipperd landschap is de OVB bij alle betrokken actoren van justitie bij uitstek de aangewezen spreekbuis en pleitbezorger voor de advocaat-mandatarissen binnen de ondernemingsrechtbanken.

Geen holle theoretische besprekingen, maar hands-on bruikbare regels die effectief hun weg vinden naar de wetgeving en die de advocaat-mandataris op de werkvloer daadwerkelijk ondersteunen.

Om de professionaliteit en specificiteit nog meer te erkennen en versterken, wil de OVB alles in het werk stellen om de digitale controle op de derdenrekeningen uit te breiden naar de rubriekrekeningen — een stap die de hele beroepsgroep ongetwijfeld voordelen biedt.

5 / Deontologie, tucht en toezicht: het fundament van onze autonomie

5.1 / Deontologie als meerwaarde

“We werken aan een breder en dieper draagvlak voor de advocaten-deontologie.”

Fank Judo
/ Bestuurder deontologie
en tucht

We gaan voor een zo regelluw mogelijk beleid, waarin slechts wordt gereguleerd wanneer daartoe een duidelijke behoefte bestaat en minder ingrijpende middelen niet volstaan. We streven hierbij naar een **breder en dieper draagvlak voor de advocatendeontologie**, door het gesprek erover te organiseren binnen en buiten de eigen beroepsgroep. Voor de advocaten worden “dagen van de deontologie” georganiseerd, die niet enkel een vormings-, maar ook een dialoogfunctie hebben. Met andere gereguleerde beroepen wordt het gesprek aangegaan over gelijkenissen en verschillen tussen onze deontologieën. Het deontologisch overleg met de OBFG gaat in een hogere versnelling.

We denken na over de invloed die evoluties over platform- en netwerkeconomie hebben op de reglementering over **nevenactiviteiten**, en blijven vragende partij voor een wijziging van art. 437 Gerechtelijk Wetboek. We bekijken de mogelijkheid om te komen tot teksten die minder ruimte laten voor discussie over wat een advocaat al dan niet kan doen naast de activiteit als advocaat.

De werkzaamheden van de **werkgroep MDP/vreemd kapitaal** worden voortgezet, en we proberen die te voeren op basis van concrete teksten over mogelijke wijzigingen van wetgeving en codex. Daarbij zijn we alert voor de impact die deze wijzigingen kunnen hebben op andere elementen van onze deontologie. We denken ook na over alternatieve maatregelen die tegemoet kunnen komen aan de behoeften van advocaten aan diverse vormen van ondersteuning, waarbij een combinatie van beide wegen niet wordt uitgesloten.

Advocaten communiceren vandaag niet meer zoals vroeger, en **sociale media** hebben ook in het advocatenleven een belangrijke positie gekregen. Een term als ‘advocaat-influencer’ zou tien jaar geleden niet begrepen zijn. Ook de klassieke media zijn mee geëvolueerd onder invloed van digitalisering en sociale media. Dat noopt tot reflectie en allicht herziening van de reglementering ter zake.

5.2/ Tucht, zoals in tucht en toezicht

Deontologie zonder handhaving heeft weinig zin. Tucht en toezicht raken aan de geloofwaardigheid van onze autonomie, en aan de verantwoordelijkheid die daarmee gepaard gaat.

De OVb volgt het hangende wetsontwerp tot **aanpassing van onze tucht-wetgeving** op de voet. Zodra het is gefinaliseerd en aangenomen, zorgen we voor een brede briefing en communicatie, aangepaste syllabi en opleiding. De digitalisering van de volledige tuchtketen wordt verdergezet, met het oog op harmonisering en efficiëntiewinsten: strikte termijnbewaking, transparante procedures en publicatie.

We organiseren periodiek **overleg met de stafhouders** over het tuchtbeleid en ondersteunen hen in hun handavingsopdracht, onder meer via de controle op derdengelden en de witwaspreventie op het niveau van de balies. Voor het **College van Toezicht** voorzien we een bredere omkadering en denken we verder na over de meest geschikte samenstelling, mede in het licht van de uitgebreide bevoegdheden voor zaken “zoals in tucht”. Via tussentijdse omzendbrieven en adviezen versterkt het College een uniforme en meer doelgerichte aanpak in de procedures in tucht en zoals in tucht.

6 / Efficiëntie voorop

6.1 / Efficiëntie in onze structuren

De OVb en de lokale Ordes maken deel uit van eenzelfde, gelaagde beroepsorganisatie. Ook hier kan winst geboekt worden: betere samenwerking tussen de lagen, het identificeren en benutten van expertisedomeinen, en **synergiën** op terreinen bij uitstek zoals juridische bijstand, compliance en digitalisering, opleiding en communicatie. We zetten de reflectie over de meest aangepaste Governance voort, in het besef dat de tijden en de beste invulling van onze opdracht ons daartoe nopen.

De **commissiewerking** binnen de OVb krijgt bijzondere aandacht: een evenwichtige samenstelling met oog voor de vertegenwoordiging van de algemene vergadering en de balies, transparante agenda's en verslagen, en kortere doorlooptijden. We onderzoeken ook de mogelijke optimalisatie in de samenwerking met commissies en expertisegroepen op het niveau van de balies.

We versterken de studiedienst om nog beter te kunnen inspelen op onze opdracht, met bijkomende expertise zoals over sociaaleconomisch recht en data-analyse, en stemmen de werking en agenda van de algemene vergadering af op de actuele noden, met kwalitatieve debatten en digitale ondersteuning, onder meer via AI-ondersteunde verslaggeving.

“Financiën als motor met rekenschap als fundament: OVb staat voor een transparant, dynamisch en duurzaam financieel beleid dat de positie van de advocaat in het juridisch landschap versterkt.”

Carmen Matthijs
/Bestuurder financiën en
collectieve voorzieningen

6.2 / Gezonde financiën

Bij een efficiënte en gezonde organisatie hoort ook een gezond financieel beleid.

Financiën zijn daarbij geen louter administratieve functie, maar een **actieve motor** voor de realisatie van onze doelstellingen. Vanuit de beleidsambities wordt een financieel kader ontwikkeld dat de nodige ruimte creëert om projecten op een doordachte, evolutieve en duurzame manier vorm te geven.

Rekenschap blijft daarbij een fundamenteel uitgangspunt. De financiële positie van de organisatie moet te allen tijde transparant, coherent en correct zijn. Transparantie vraagt echter ook om duidelijke rapportering en consequente opvolging. Daarom zetten we in op een regelmatige evaluatie binnen de raad van bestuur, waarbij budgetten en gerealiseerde uitgaven systematisch worden opgevolgd en bijgestuurd waar nodig.

Een financieel beleid in dienst van de beroepsgroep staat gelijk aan vertrouwen en partnerschap, en is **geen abstract gegeven**. Het krijgt vorm via een nauwe samenwerking met de balies en via duurzame partnerschappen die een meerwaarde bieden voor advocaten. De continuïteit van deze samenwerkingen blijft belangrijk, net als een blijvende kritische evaluatie van de dienstverlening die eruit voortvloeit. Daarbij staat steeds het belang van de advocaat centraal.

7 / Sterk internationaal verankerd

De OVB deelt haar verwezenlijkingen – precedenten, digitalisering – en toetst haar bezorgdheden en mogelijke aanpak, zoals rond het beroepsgeheim in de ogen van de AMLA (Anti-Money Laundering Authority), af op de geëigende internationale fora. We nemen breed deel aan de commissies van de CCBE, zijn aanwezig op de IBA (International Bar Association), de UIA (Union des Avocats Internationale) en op relevante studiedagen en congressen in het buitenland, waar thema's als extern kapitaal, multidisciplinaire samenwerking, de perimeter van het beroep en compliance-verplichtingen evenzeer op de agenda staan, binnen en buiten de Europese Unie.

We onderhouden regelmatig overleg met onze zusterorganisaties zoals NOVA, CNB, de Balie van Luxemburg, BRAK en DAV, en de Law Society of England & Wales, en coördineren onze internationale activiteiten steeds nauw met onze eigen balies en met de OBFG.

26

@OrdevanVlaamseBalies

@OrdevanVlaamseBalies

@OrdevanVlaamseBalies

www.ordevanvlaamsebalies.be

29